<u>החלטת רשות החשמל מיום 05.08.2020</u>

<u>החלטה מס' 58604 - עקרונות לפתיחת מקטע האספקה במשק החשמל, למספקים חדשים ולאספקה לצרכנים ביתיים , באופן הדרגתי</u>

שלום רב,

למסמך זה מצורפים החלקים הבאים:

1. דברי הסבר להחלטה
2. ההחלטה

רשות החשמל
משרד האנרגיה

דברי הסבר להחלטה

החלטה זו קובעת עקרונות שעל בסיסם מקטע האספקה ייפתח לתחרות. עפ"י העקרונות היקף ההספקה יוגבל ל 400 MVA בשלב ראשון, כאשר מתוך ההיקף האמור 100 MVA יוקצו לתחרות על צרכנים ביתיים בלבד. העקרונות קבועים בהחלטה זו הם לתקופה של שנתיים שבמהלכם תיבחן ההסדרה לצורך יישום התחרות בשוק ההספקה. עוד נקבע כי המספקים ירכשו את כלל החשמל המסופק לצרכניהם ממנהל המערכת, וזאת על בסיס מנגנון תעריפי המפורט בהחלטה.

בנוסף רשות החשמל מאפשרת לבעלי רישיונות אספקה אשר כבר פועלים במשק החשמל להתקשר עם צרכנים ביתיים שלהם מותקנת מנייה רציפה המאפשרת את קריאת החשמל בכל חצי שעה לכל הפחות.

החלטת רשות החשמל מיום 05.08.2020

החלטה מס׳ 58604 - עקרונות לפתיחת מקטע האספקה במשק החשמל, למספקים חדשים ולאספקה לצרכנים ביתיים , באופן הדרגתי

בתוקף סמכותה לפי חוק משק החשמל, התשנ״ו- 1996, ויתר סמכויותיה על פי דין, ובהמשך לשימועים שנערכו מיום 13.01.2019 ומיום 08.05.2020, בנושא פתיחת מקטע ההספקה במשק החשמל לתחרות, מחליטה בזאת רשות החשמל (להלן: ״**הרשות**״) על עקרונות לפתיחת מקטע ההספקה, אשר על בסיסם מתכוונת הרשות לקבוע אמות מידה ותעריפים להסדרת פתיחת מקטע ההספקה לתחרות, והכל כמפורט להלן:

1. בעלי רישיונות הספקה קיימים

1. מספקים אשר קיבלו רישיון הספקה לפי החלטות רשות מישיבה 241, 211 394 ו 914 עד למועד תחילת ההסדרה (להלן: ״מספקים קיימים״), יהיו רשאים למכור חשמל גם לצרכנים ביתיים אשר להם מותקן מונה רציף.
2. מספק כאמור יפעל לאספקה לצרכנים הביתיים, בהתאם לאמות המידה שחלות עליו כיום.

2. מספקים חדשים

2.1. כללי

א. עקרונות כלליים של ההסדרה

1. סך ההספק של הצרכנים שיתקשרו עם מספקים שקיבלו רישיונות הספקה לפי הסדרה זו (להלן: מספקים חדשים״) יהיה כמפורט להלן:
   א. מכסה כללית לכל סוגי הצרכנים – 300 MVA (להלן: ״**מכסה כללית**״)
   ב. בנוסף, מכסה ייעודית של צרכנים ביתיים - 100 MVA (להלן: ״**המכסה הביתית**״).
2. עם התמלאות המכסה הכללית לא יתאפשר למספק חדש לשייך אליו צרכנים נוספים שאינם ביתיים, למעט צרכנים שמשויכים למספקים חדשים אחרים. כלומר, צרכנים יוכלו לעבור בין מספקים חדשים, במשך כל תקופת ההסדרה. עם התמלאות המכסה הביתית האמור יחול גם על צרכנים ביתיים.
3. הרשות תשקול פרסום מכההסדרה כללית או יתית נוספת, היה ולאחר התמלאות המכסה, תחול ירידה בכמות הצרכנים כך שתתפנה חלק מהמכסה, או מסיבות אחרות, והכל על פי שיקול דעתה.
4. מנהל המערכת יפרסם בכל שבוע את ההספק המצטבר של צרכנים המשויכים למספקים החדשים והמכסה הפנויה לרישום לפי סוג המכסה.

5. במהלך תקופה של שנתיים מיום תחילת ההסדרה, הרשות תבחן את ההסדרה ותפיק לקחים, אשר על בסיסם היא תקבע את אופן ותנאי המשך ההסדרה לעניין התחרות במקטע האספקה, לרבות ביחס לשינויים באמות מידה והתעריפים ככל הנדרש, לפי שיקול דעתה.

סך ההספק האמור אינו כולל צרכנים, לרבות צרכנים ביתיים, שמשויכים או ישוייכו למספקים קיימים. כאמור בסעיף 1 לעיל, מספקים אלו יוכלו לשייך צרכנים ביתיים בהתאם לרגולציה הקיימת שלהם.

ב. לוחות זמנים לפתיחת התחרות במקטע האספקה

לוחות הזמנים המתוכננים ליישום העקרונות המפורטים במסמך זה הם כדלהלן:

תאריך	אבן דרך
08/2020	פרסום החלטה– בעקרונות לפתיחת מקטע ההספקה
12/2020	פרסום אמות מידה וטיוטת רישיון הספקה, לשימוע
02/2021	פרסום החלטה, לרבות אמות מידה ונוסח רישיון אספקה.
03/2021	מועד תחילת תקופת ההסדרה (לאחר תחילתן של אמות המידה)

2.2. רישיון הספקה

לצורך קבלת רישיון הספקה, לפי הסדרה זו, מבקש הרישיון יעמוד בכל תנאי הסף הבאים במצטבר:

1. עמידה בכל תנאי הסף הקבועים בחוק ובתקנות משק החשמל הרלוונטיות ובפרט בתקנות משק החשמל (תנאים ונהלים למתן רשיון וחובות בעל רשיון) לצורך קבלת רישיון.
2. הוכחת הון עצמי של 50 מש"ח. לעניין זה מבקשת הרישיון תהיה רשאית להוכיח עמידה בתנאי סף זה, באמצעות המחזיקים בבעלת הרישיון, כך שיחד הם יהיו בעלי הון עצמי בשיעור של 50 מלש"ח, וכל אחד מהם יהיה בעל הון עצמי המותאם לשיעור ההחזקות שלו בבעלת הרישיון.
כך לדוגמא: חברה ב' מחזיקה ב 20% מחברה א', חברה ג' מחזיקה 80% מחברה א'. חברה א' היא מבקשת הרישיון.
חברה א' תוכל להוכיח עמידה בדרישה בתנאי זה, באחת מ-2 הדרכים הבאות:
   - הון עצמי בסך של 50 מלש"ח בחברה א'.
   - או הון עצמי של של 20%*50 מלש"ח = 10 מלש"ח בחברה ב' והון עצמי של של 80%*50 מלש"ח = 40 מלש"ח בחברה ג'.
3. צירוף ערבות לטובת רשות החשמל, בגובה של 2 מלש"ח, לצורך הבטחת עמידה בתנאי הרישיון. הערבות תהיה בתוקף עד לתום מועד הבחינה.

(מספק חדש שהוכיח את האמור יקבל רישיון הספקה לצורך הסדרה זו ויכונה להלן: "**מספק**" או "**בעל רישיון הספקה חדש**" או "**מספק חדש**")

2.3. שירותי ההספקה

א. ערבות

בעל רישיון הספקה חדש יפקיד ערבות בגובה שיקבע על ידו, לטובת מנהל המערכת, שתהיה בתוקף למשך שנה לכל הפחות, עבור הבטחת תשלומיו למנהל המערכת. ככל הניתן, מנהל המערכת יאפשר למספק לשנות את היקף הערבות המופקד על ידו במהלך השנה.

ב. היקף ההספקה

מספק חדש יהיה רשאי לשייך אליו צרכנים, שעלות צריכתם הצפויה בתעריפי תעו"ז בחודש אוגוסט, תהיה עד לגובה של 65% מהערבות שהפקיד ועד לתום תוקפה של הערבות. לעניין זה, הצריכה הצפויה תחושב לפי האמור באמת מידה 14.

עלתה עלות הצריכה של צרכני המספק על 65% מגובה הערבות שהופקדה על ידו כאמור, יידרש המספק לעדכן את הערבות, ולהפקידה החל מהחודש הבא לחודש בו התגלתה עלות הצריכה, כך שגובהה יהיה בשיעור של 65% מהצריכה המירבית שהייתה בפועל.

ג. צרכני המספק

מספק חדש יהיה רשאי לשייך רק צרכנים שלהם מותקן מונה רציף המאפשר פילוח של הצריכה ברמה חצי שעתית לכל היותר. יוער כי, לצורך הסדרה זו, צרכן ביתי אשר הותקן לו מונה כאמור, מבלי שביקש זאת, לא יחול שינוי לגביו ביחס לתעריף ששילם טרם התקנת המונה, אלא אם יוסדר הנושא בהחלטת רשות.

ד. הגשת תכניות צריכה

מספק חדש יידרש להגיש, לפחות מידי יום עבור היום למחרת, תכנית צריכה מצרפית של צרכניו בפירוט חצי שעתי, באופן שיקבע באמות מידה.

2.4. רכישת אנרגיה

1. מספק חדש ירכוש את האנרגיה הנדרשת לצרכניו ממנהל המערכת בלבד.
2. מספק חדש ישלם למנהל המערכת עבור רכישת החשמל את התעריפים, כמפורט להלן:
   א. **תעריף רשת** – בהתאם לתעריף הרשת המפוקח שקובעת הרשות מעת לעת.
   ב. **תעריף מערכתי** – בהתאם לתעריף המפוקח שקובעת הרשות מעת לעת.

ג. **תעריף אנרגיה חצי שעתי**:

1) בגין אנרגיה שעליה הצהיר המספק שתירכש בתכנית הצריכה היומית ישלם המספק את המחיר החצי שעתי יום מראש מנוכה האילוצים כהגדרתו באמת מידה 93.

2) בגין פערים בין התכנית היומית לבין הצריכה בפועל ישלם/יקבל המספק תעריף לפי המחיר החצי שעתי זמן אמת כהגדרתו באמת מידה 106א.

ד. **תעריף משלים**, כמפורט להלן:

- **רכיב קבוע** – תעריף קבוע, שישולם אחת לחודש כמפורט בנספח א'.
- **רכיב משתנה** – תעריף שישולם בגין צריכה בשעות שיא, כמפורט בנספח ב'. שעות השיא יקבעו מידי שנה ביחס לשנה הבאה (בזמן סביר טרם תחילת שנה על מנת לאפשר התארגנות לשינוי כאמור). בשנה הראשונה להסדרה שעות השיא הם כקבוע בנספח ג'. על אף האמור, ככל שהתעריף המשלים בחודש נתון הוא שלילי, הרכיב המשתנה יהיה שווה ל – 0, וכל התעריף המשלים יקוזז כרכיב קבוע.

יובהר כי התעריף זה על שני חלקיו, נועד להשוות את עלות רכישת האנרגיה בין צרכן המייצג את פרופיל הצריכה המשקי המשויך למספק חח"י, לבין עלות רכישת האנרגיה לאותו צרכן על ידי מספקים פרטיים חדשים.

3. כידוע, צרכני המספק פטורים מתשלום עבור שירותי צרכנות באספקה, כקבוע ב "לוח 5.4 - 1: תשלום קבוע לשירותי צרכנות בש"ח".
4. ההתחשבנות עם המספק תיעשה אחת לחודש, כקבוע באמת מידה 62.

2.5. אמות מידה לשירות

1. המספק יידרש להפיק חשבונות ללקוחותיו ולתת מענה לפניות צרכניו.
2. בעל רישיון חלוקה ימשיך לשאת באחריות כלפי הצרכן, לרבות בנושאי בטיחות ואמינות החשמל, והכל כקבוע באמת מידה 64.
3. פניות של צרכנים למספק בנושאים הנוגעים למקטע החלוקה יועברו על ידי המספק לטיפול המחלק.

3. מידע

1. המידע לצורך התחשבנות ייעשה על סמך נתונים המופקים במונה שהותקן לצרכני המספק על ידי המחלק.

2. הרשות תסדיר מוקדם ככל הניתן את האופן שבו כלל המספקים יהיו חשופים למידע אודות קיומו של מונה רציף אצל צרכן נתון באופן שמאזן בין הצורך במידע לבין הצורך לשמירה על פרטיות הלקוח.
3. ככל שצרכן אישר למספק נגישות למידע תתאפשר גישה רציפה ככל הניתן לנתוני המנייה.

רשות החשמל
משרד האנרגיה

ביאורים

1. החלטת ממשלה מס׳ 3859 מיום 03.06.2018 על רפורמה במשק החשמל קובעת, בין היתר, כי מקטע ההספקה יפתח לתחרות. מטרת פתיחת התחרות במקטע ההספקה היא לשכלל את התחרות בשוק האנרגיה באמצעות הוספת צד הביקוש לתחרות, להעביר את התועלות מהתחרות בשוק הסיטונאי לצרכנים ולעודד התייעלות אנרגטית ולשפר את השירות לצרכנים. מאחר והתחרות במקטע זה עשויה להשפיע על יציבות מנהל המערכת ולהביא לסבסוד צולב בין צרכנים הרשות סבורה שפתיחת מקטע ההספקה צריך שיעשה בהדרגה ויתבסס על למידה והפקת לקחים.
2. החלטה זו קובעת כי מקטע האספקה ייפתח בהיקף מוגבל של עד 400 MVA בשלב ראשון, כאשר מתוך מכסה זו תוקצה מכסה ייעודית לאספקה לצרכנים ביתיים בהיקף של 100 MVA.
3. משך הזמן שנקבע להסדרה הוא שנתיים שבמהלכם תיבחן האסדרה שהתקבלה לצורך יישום התחרות באספקה.
4. כיום, קיימים במשק החשמל כ- 10 מספקים פרטיים, בעלי רישיונות הספקה, אשר רוכשים את האנרגיה מיצרני חשמל פרטיים בעסקה בילטרלית פיסית. מספקים אלה מוכרים כ 20% מהאנרגיה המיוצרת במשק לצרכנים פרטיים. במסגרת הסדרה הזו יתאפשר למספקים אלו, לספק חשמל לצרכנים ביתיים, בהתאם לכללים ואמות המידה החלים עליהם. בכך תיפתח התחרות במקטע האספקה לצרכנים ביתיים הן מצד המספקים החדשים שיקבלו את רישיונם מתוקף אסדרה זו והן מצד המספקים הקיימים.
5. לפי הסדרות הרשות, תחנות הכוח אשר נמכרו וימכרו על ידי חברת החשמל והתחנות החדשות אשר יקומו יפעלו במודל של העמסה מרכזית, לא תתאפשר להם מכירה בילטרלית למספק פרטי. לאור זאת, שילוב מספקים במשק החשמל מחייב הסדרה.
6. החלטה זו נשענת ככל הניתן על ההסדרה הקיימת למספקים קיימים ובפרט לחובת קיומה של מנייה רציפה אצל הלקוחות כתנאי למעבר למספק פרטי.
7. ההסדרה מאפשרת למי שיקבל רישיון הספקה לפי הסדרה זו לבחור את היקף ההספקה ואת צרכניו, וזאת בכפוף לקיומה של מכסה פנויה ולכך שהוא יפקיד ערבות בגובה של 65% מהעלות של צריכת צרכינו הצפוייה בחודש אוגוסט. הערבות הנדרשת ממספקים במסגרת הסדרה זו גבוהה יותר מזו הנדרשת ממספקים קיימים, משום שהמספקים מקבלים זכות לרכוש את כלל החשמל לצרכניהם ממנהל המערכת, לכן נדרשת הגנה כלכלית למנהל המערכת מפני החשיפה של אי עמידה בתשלומים עבור החשמל הנרכש. שוק זה בשלבי התהוות ובחינה ולכן חשיבות הערבות מקבלת משנה תוקף.
8. ביחס לעלות רכישת האנרגיה ממנהל המערכת, המנגנון התעריפי המפורט ב החלטה וכפי שמבואר בנספח לביאורים אלו, נועד להשיג מספר מטרות:

- **מעבר חופשי על בסיס חודש בין ספק שירות חיוני למספק פרטי** – מנגנון תעריפי אשר אינו מתואם עם תעריפי החשמל שקבועים לספק השירות החיוני (תעו״ז), עלול לגרום לתמריץ של מעבר בין מספקים בהתאם לתמחור ההון. המנגנון

התעריפי בהצעת החלטה זו ובפרט תעריף השוואת עלות מספקים שנקבע בו, משווה את עלויות רכישת האנרגיה למספק במסגרת הפיילוט לעלויות רכישת האנרגיה המבוססת על תעריף התעו"ז ביחס לפרופיל הצריכה המשקי.

- **תימרוץ להורדת צריכת אנרגיה בשעות שיא הביקוש נטו** – תעריף ההספק שנקבע בהחלטה ייקר את עלות רכישת החשמל בשעות השיא שנקבעו במסגרת הצעת ההחלטה. באופן זה ייתכן שינוי בהרגלי הצריכה של צרכני המספקים באופן שיוריד את עלות ההשקעה בתשתיות בטווח הארוך.
- **רגישות המספק למחירי האנרגיה החצי שעתיים** – תעריף האנרגיה הבסיסי הוא המחיר השולי החצי שעתי (SMP). תעריף זה משקף את עלות הייצור הרגעית ולכן מהווה את המחיר האמיתי של צריכת האנרגיה. בנוסף, רגישות זו למחירי ה SMP יכולה להוביל לביצוע עסקאות גידור עם יצרנים שחשופים גם הם לתנודתיות בSMP. עסקאות פיננסיות אלו יש בכוחן להוזיל את עלויות האנרגיה לצרכן משום שהן מנטרלות את הסיכון הקיים בשוק האנרגיה.

9. החלטה זו מהווה נדבך ראשון וחשוב לפתיחת התחרות במקטע האספקה, במהלך החודשים הקרובים ולאורך תקופת ההסדרה הרשות תסדיר היבטים נוספים ובפרט את האופן שבו יועבר מידע על קיומו של מונה רציף אצל צרכן נתון למספקים.

נספח א – נוסחת חישוב הרכיב הקבוע בתעריף המשלים

א. הרכיב הקבוע בתעריף המשלים ישולם, מידי חודש, כסכום קבוע שלא תלוי בצריכת הצרכן. להלן נוסחת חישוב התעריף המשלים:

$$supplementary_m = \propto * Tdc_m$$

כאשר:

$supplementary_m$ – תעריף משלים לחודש m.

$\propto$ - חלק העלות מתוך Tdc המיוחס לתעריף משלים – 50%.

Tdc_m – הפער בין תשלומי מספק עבור לקוח נורמטיבי בהינתן רכישת חשמל ב SMP לבין רכישת חשמל עובר לקוח נורמטיבי ברכיב ייצור, אשר יחושב בנפרד ללקוחות בתעריף תעו"ז ולקוחות בתעריף אחיד, כמפורט להלן:

$$\sum_c \sum_i consumption_{i,c} * (pt_{i,c} - Average_SMP\ DA_m) = Tdc_m$$

כאשר:

c- סוג לקוח (לקוח אשר בחברת חשמל מסווג כלקוח תעו"ז או כלקוח בתעריף אחיד)

i – חצי שעה נתונה.

$consumption_i$ – סך הצריכה של לקוחות המספק לפי סוג בחצי שעה i.

$pt_{i,c}$ – רכיב הייצור בחצי שעה i, כקבוע בלוח התעריף 6.3 -1 בהתאם לסוג הלקוח (לקוח תעו"ז או לקוח בתעריף אחיד)

$Average_SMP\ DA_m$ – הממוצע המשוקלל של המחיר יום מראש מנוכה אילוצים כמשמעותו באמת מידה 93 (משוקלל בסך הצריכה המשקית בחודש) לחודש m. יחושב כמפורט להלן:

$$Average_SMP\ DA_m = \sum_i \frac{TC_i}{TC_m} * SMP\ DA_m$$

כאשר:

TC_i – סך הצריכה המשקית[1] בחצי שעה i.

TC_m – סך הצריכה המשקית בחודש m.

$SMP\ DA_m$ – מחיר שולי מנוכה כמשמעותו באמת מידה 93.

[1] הצריכה המשקית מוערכת כיום על בסיס הייצור המשקי כיוון שהדבר תואם את ביצוע המדידות הנעשות על ידי יחידית ניהול המערכת כיום.

<u>נספח ב - נוסחת חישוב לרכיב המשתנה בתעריף המשלים</u>

תעריף זה מייחס חלק מהעלות Tdc_m כתעריף בשעות שיא הביקוש החודשיות שיוגדרו אחת לשנה ובשנה הראשונה כמפורט בנספח ג. התעריף יחושב באופן הבא:

$$p_{cap} = \frac{(1-\propto) * Tdc_m}{predicted_peak\ consumption}$$

$predicted_peak\ consumption$ – הצריכה הצפויה של צרכני המספק בשעות שיא הביקוש נטו, יחושב כמפורט להלן:

$$predicted_peak\ consumption = consumption_m * \frac{TC_{peak_m}}{TC_m}$$

כאשר:

$consumption_m$ – סך הצריכה של לקוחות המספק בחודש m.

TC_{peak_m} – סך הצריכה המשקית של כלל הצרכנים במשק בשעות השיא בחודש m.

TC_m – סך הצריכה המשקית בחודש m.

נספח ג - שעות שיא הביקוש במהלך השנה הראשונה לפתיחת שוק האספקה לתחרות:

שעות שיא ביקוש לשנת 2021: כל יום חול בין 17:00-21:00.

נספח - דוגמא להמחשת המנגנון התעריפי

פרמטר	ערך	הסבר
$\propto$	50%	
$consumption_{i,c}$	1,000 קווט"שים	סך צריכת צרכני המספק בחודש נתון של לקוחות מסוג c.
$\sum_i consumption_{i,c} * pt_{i,c}$	₪ 300=1,000*30/100	עלות צריכת החשמל של לקוחות המספק מסוג c, אם המספק היה משלם בגין החשמל הנצרך את רכיב הייצור הרלוונטי לאותו צרכן
$Average_SMP\ DA_m$	20 אג' לקווט"ש	ממוצע המשוקלל בנתח הצריכה המשקי בכל חצי שעה לחודש נתון.
$\sum_i consumption_{i,c} * (pt_{i,c} - Average_SMP\ DA$	(30-20)*1,000/100=100 ₪	פער העלות בין צריכה לפי רכיב הייצור הרלוונטי לסוג הלקוח לבין עלות החשמל לפי SMP.
$predicted_peak\ consumption$	20 קווט"שים	הצריכה הצפוייה בשעות השיא של צרכני המספק (מבוסס על התפלגות צריכה משקית)
תעריף הספק	$100 * (100\% - 50\%)/20$) =2.5 ₪ לקווט"ש	תעריף בגין רכישת חשמל בשעות השיא בנוסף לתשלום ה SMP

צריכת צרכני המספק בשעות שיא	10 קווט"שים	
סה"כ תשלומים בתעריף הספק	25=10*2.5 ש"ח	תשלומי המספק בגין תעריף משלים
$\sum_i consumption_{i,} * SMP_i$	150 ש"ח	עלות רכישת האנרגיה לפי SMP בהתאם לצריכת החשמל של צרכני המספק (העלות לקווט"ש שונה מ $Average_SMP\ DA_m$ כיוון שמבוססת על צריכת הצרכני המספק בפועל ולא על התפלגות נורמטיבית הנבוססת על פרופיל משקי)
תעריף משלים	50 =100*50% ₪	תשלומי תעריף משלים
סך תשלומים חודשים של המספק בחודש	225=150+25+50 ש"ח	התשלום החודשי של המספק

